

TILSYN 2019

Tilsynsnotat

Klokkeholm Børnehaven

1. FAKTUELLE OPLYSNINGER

Anmeldt tilsyn	
Institution:	Klokkerholm Børnehave
Dato for tilsynet:	d. 10. januar 2019
Deltagere i tilsynsbesøget:	
Fra institutionen:	Leder og pædagog
Forældre:	Formand fra forældrebestyrelsen
Tilsynsførende:	Skole- og dagtilbudschef Pædagogisk konsulent

2. DET NYE PÆDAGOGISKE GRUNDLAG

Jf. den nye dagtilbudslov skal alle dagtilbud arbejde ud fra det samme pædagogiske grundlag og derfor er læreplanstemaernes beskrivelser og mål også givet på forhånd. Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark. Det pædagogiske grundlag indeholder: leg, læring, børnefællesskaber, pædagogisk læringsmiljø, forældresamarbejde, børn i udsatte positioner, overgange, barnesyn, dannelse og børneperspektiv.

Hvordan arbejder I med det nye pædagogiske grundlag?

(Den inkluderende praksis i Klokkerholm Børnehave)

Vi har i de seneste år arbejdet med ICDP – relations- og ressourcepædagogik og Brønderslev Kommunes Børnesyn, og vi er rigtig glade for at arbejde ud fra dette menneskesyn med den anerkendende tilgang til mennesket. Samtidig er der fokus på den systemiske forståelse – hvilken kontekst er barnet i? hvilke relationer har den voksne til barnet? hvilke ressourcer har barnet? hvilke fællesskaber er barnet i? – som alt sammen har en betydning for barnets udvikling

Derfor er vi meget bevidste om at:

Differentiering af opgaven

Alle børn skal have mulighed for at føle sig som en del af aktiviteten. Men med udgangspunkt i det enkelte barn, kan det være forskelligt, hvilke krav og forventninger, vi stiller. F.eks. får et barn lov til at kigge på – se, hvad det er, vi skal til at male. Barnet er en del af fællesskabet, og senere vil barnet gerne også prøve at male. Det kan også eksempelvis være, at et barn er den sidste, der sendes på

badeværelset for at få vasket hænder, fordi barnet ikke kan koncentrere sig, når der er flere/for mange på en gang. Vi inddrager ofte børn i de praktiske opgaver, især når det er svært for barnet at finde ro/koncentrere sig. Praktiske opgaver går ikke pr. automatik på tur, men de børn, der har brug for pausen, kan f.eks. hente krus i køkkenet.

Alle når målet.

Alle børn skal opleve at nå målet. Men vejen dertil – processen – kan være vidt forskellige med udgangspunkt i det enkelte barns behov og ressourcer.

Fokus på barnet

Med udgangspunkt i det enkelte barns behov skal tilgangen til opgaven/handlingen formes. Det der vil være godt for A, kan måske være en dårlig tilgang for B. Dette skal ske både i arbejdet i børnehaven, men også i samarbejdet med forældrene om netop deres barn. Vi forsøger at skabe det læringsmiljø, som passer til det enkelte barn, for at barnet profiterer bedst muligt i at tilegne sig læring. Her vælger vi ofte at arbejde i mindre grupper, når det kan lade sig gøre. Det betyder, at et projekt strækker sig over længere tid. For os er det vigtigere, at alle børn får en god oplevelse/der sker læring, end at et forløbet bliver hurtigere færdigt.

Italesætte

For at alle kender vores budskab, skal vi italesætte/ sætte ord på det, vi vil. Når der er lavet forskellige handleplaner f.eks. omkring barnets kost, så italesætter vi det, når de andre børn kommenterer/føler, at der gøres forskel. Børnene spørger tit "hvorfors må han..." Vi svarer, at det har vi aftalt med barnets far og mor, eller sådan er det lige nu for barnet. Så godtages og accepteres det, og børnene har ikke fokus på det mere.

Nærvær /til stede

Det er vigtigt, at de voksne er til stede og er nærværende. Interesserede voksne skaber tryghed – interesse – gå-på-mod hos barnet, og dette er grundlaget for læring og udvikling på alle niveauer.

Sparring/at søge hjælp

Vi ser vigtigheden i at støtte, guide og vejlede hinanden i det pædagogiske arbejde. Ved sparring - at lave en beskrivelse af frustrationer/problemstillinger – gør, at vi nemmere når til en løsning på, hvordan vi vil gribe situationen an. Eller vi når frem til at søge hjælp hos andre faggrupper – PPR, tværfagligt småbørnsteam, sundhedsplejerske, Varige Spor m.m. – afhængig af problemstillingen, og dermed i fællesskab finde den handleplan, der er bedst for det enkelte barn.

Handleplaner

Vi tænker altid nærmeste udviklingszone for det enkelte barn og laver små og store handleplaner for det i et samarbejde med forældrene og evt. andre fagpersoner. Vi bruger jævnligt PA-analyse og SMTTE-model som redskaber i vores planlægning af pædagogiske tiltag og initiativer. Vi arbejder målrettet med at skabe læringsmiljøer, der kan understøtte et tiltag for det enkelte barn. F.eks. arbejdes der med, at et barn skaber sociale relationer til nogle børn. Her har vi fokus på at skabe en leg i f.eks. sandkassen, hvor den voksne guider og hjælper barnet/børnene i at skabe en leg og understøtte barnet i at være deltagende og støtte barnet i at byde ind/lytte/agere i legen. Denne relation kan der snakkes om efterfølgende, og tydeliggøre det for barnet i anden sammenhæng og bygge videre på relationerne, indtil at barnet selv har gå-på-mod til at tage initiativer.

Leg

Legen har meget væsentligt betydning i barnets udvikling. I legen skabes der relationer til de andre børn, og den sproglige udvikling sker i dialogen i og omkring legen. Barnet udfordrer sig selv igennem legen – f.eks. på legepladsen, og barnet opøver færdigheder igennem legen. De sociale spilleregler

udvikles i legen. Vi guider barnet, hjælper med at finde muligheder, og understøtter barnet, når det er svært

Læring

Der sker læring i alle situationer (både de pædagogiske og praktisk relaterede aktiviteter/opgaver). Vi skaber læringsmiljøer, som inspirerer børnene i at være nysgerrige, være undersøgende, og skabe lyst til at fordybe sig i aktiviteten/legen. Læringsmiljøerne varierer – kan være periodevis – justeres, hvis interessen flytter fokus til noget andet. Vi griber alle muligheder for at skabe læring i vores relationer til det enkelte barn/børnegruppen

Overgange

Vi har igennem mange år opbygget et tæt og godt samarbejde med Klokkerholm Skole/SFO. At det er én børnehave og én skole, der samarbejder, giver gode arbejdsbetingelser på dette område

Vi har udarbejdet folder, som beskriver hvordan vi arbejder med overgangen fra børnehave til 0. kl.

Vi aftaler besøg hos hinanden, vi beskriver, hvordan børnehaven arbejder med det at gøre børnene robuste til at møde den nye udfordring, som børnene står overfor. Leder deltager i orienteringsmøde i november måned, hvor der beskrives, hvad det er børnehaven har fokus på.

I børnehaven arbejder vi med:

- Mere selvhjulpethed f.eks. ved toiletbesøg
- At børnene får flere opgaver/udfordringer, som er med til at skabe nysgerrighed og lysten til at være koncentreret i en aktivitet i en længere periode
- Vi udfylder overleveringskema, hvor vi laver en status på, hvor barnet er rent udviklingsmæssigt.
- Vi laver SPU (skoleparathedundersøgelse) på alle børn, som er med til at give et fingerpeg på, hvor barnet er i sin udvikling.
- Vi afholder forældresamtaler, hvor vi sammen med forældrene laver eventuelle handleplaner for, hvad der er vigtigt at have fokus på både i hjemmet og i børnehaven.
- I foråret besøger vi 0.kl/SFO, og vi har lavet aftale om, at 0.klasselærer er her i 20 t., hvor hun får et kendskab til de kommende skolebørn. Hun er deltagende i de aktiviteter, som foregår og der planlægges også forløb, hvor det er 0.klasselæreren, der har ansvaret for aktiviteten. Dette kendskab giver et godt grundlag for at kunne planlægge en skolestart, hvor der bl.a. kan inddrages specielle hensyn i forhold til det enkelte barn
- Stuepædagogen fra Svalen (førskolegruppen) er med i 20 t. – 2 t. pr dag i 2 uger – hvor hun kan støtte de børn, som har brug for lidt hjælp til at se og forstå denne nye verden, og dermed være med til at skabe trygheden i alt det nye.

Skolen roser os for vores forarbejde, og de har igennem årene sagt, at ved at vi har lavet gruppedannelsen/klassen - ved at samle alle kommende skolebørn i Svalen - gør det nemmere for børnene i opstarten i skole. De skal ikke bruge energi på at lære en ny klasse at kende. De kender alle, som er i den nye 0. kl. Er der nye børn på klasselisten, forsøger vi at inddrage dem i besøgsaftaler, så de får set og mødt de børn, som de skal gå i klasse med. Hvis der er børn i vores førskolegruppe, der skal starte på en anden skole, aftaler vi overlevering med den pågældende skole – i et tæt samarbejde med forældrene.

Vi har også fokus på andre overgange – der er nemlig rigtig mange overgange i løbet af en børnehavedag. Bl.a. har vi fokus på overgange fra en aktivitet til en anden – f.eks. til at vi skal spise. Her italesætter vi, hvad der skal ske, sætter rammen for forløbet, de voksne positionerer sig, ridser

rækkefølge op, medinddrager børnene i det praktiske, støtter de børn, for hvem det bliver svært. Dette giver mere ro i det at afslutte aktiviteten/legen til at komme i gang med at spise.

Forældresamarbejde

Vi er meget bevidste om, at forældrene er dem, der er eksperter på deres barn. Vi betragter forældresamarbejdet som – at skabe en fælles vej for barnet, så det er trygt, barnet trives og der sker læring, udvikling og dannelse

Derfor forsøger vi at skabe et tæt samarbejde fra dag 1. Inden barnet starter, sender vi et velkomstbrev til barnet/forældrene – en invitation til at kontakte os og lave en aftale om besøg. På besøget laves en strategi for indkøring af barnet i børnehaven. På besøget – ellers snarest derefter – afsættes der tid til en drøftelse omkring barnet. I samtalen tager vi udgangspunkt i det materiale, som Dagplejen har udarbejdet om "Overgange fra dagpleje til børnehave". Her fortæller forældrene om deres barn. Vi spørger ind - er der ting, som vi skal være ekstra opmærksomme på, skal barnet sove, hvor langt er barnet i renlighedstræningen og vi aftaler, hvad der er vigtigt for barnet her i opstartsfasen. Eksempelvis er processen med renlighedstræningen et af de første fokuspunkter, og i et tæt samarbejde med forældrene laver vi en fælles strategi for, hvordan vi sammen understøtter barnet i sin renlighedstræning.

Vi er tæt dialog om det enkelte barn i hele børnehavetiden. I den daglige dialog ved aflevering og hentningen af børnene er der måske en ting, som der lige skal drøftes og vendes. Vi har måske en gode historie, som vi gerne vil fortælle om. Vi indbyder til, at der stilles spørgsmål til os, hvis der er noget, man undrer sig over, stiller sig uforstående overfor eller noget, som man er utilfreds med. Det er ikke i alle situationer, at vi lige kan tage dialogen nu og her, men så finder vi et tidspunkt, hvor det kan lade sig gøre.

Forældrebestyrelsen har lavet en politik omkring kommunikation:

I Klokkerholm Børnehave opfordrer vi til åbenhed

Intet problem er for småt eller for stort

Kom med problemstillingen, så vi i en positiv dialog

sammen kan gøre noget ved det.

Dette arbejder vi ud fra, og vi tror på, at sammen gør vi det bedst

I forældresamarbejdet med den enkelte familie italesætter vi, hvad vi kan påtage os, og hvad der er et forældreansvar. Herved får vi forventningsafstemt forskellige ting.

Hvis vi står i en problematik omkring det enkelte barn, spørger vi ind til, hvad familien gør derhjemme, når situationen opstår der. Kan vi få fif, som vi kan anvende, så barnet oplever den samme tilgang både i børnehaven og derhjemme, så løfter det oftest situationen til noget bedre.

Vi rådgiver og guider forældre, hvis der er problemstillinger, som de "bøvler" med. Vi kan også komme med fif, f.eks. omkring legeaftaler. Vi viderebringer gode legerelationer her i børnehaven, som måske også kan blive en legeaftale derhjemme.

Vi tilbyder forældresamtaler efter ca. 4 - 6 mdr. Hvordan er opstarten gået? Er der nye fokuspunkter, og skal der aftales handleplaner for nogle områder? Vi tilbyder igen forældresamtale inden skolestart (november mdr.), inden forældrene skal indmelde deres barn i skole. Her beskriver vi, hvor barnet er på de forskellige udviklingstrin, og der aftales i fællesskab med forældrene handleplaner for, hvad det er vigtigt for barnet f.eks. at øve sig i. Derudover kan både forældre og vi bede om en forældresamtale, når der er behov for det.

Vi har forskellige strategier, som vi anvender, når bestemte situationer opstår. F.eks. har vi en bestemt strategi, når et forældrepar informerer os om, at de skal skilles. Vi har fokus på barnet og sammen med forældrene beder vi om en samtale, hvor dialogen er om, hvad det er vigtigt at tænke ind i forhold til barnet og dialog om, hvad vi siger til barnet, orientering om deleordning og andre praktiske ting, så vi kan støtte barnet i denne svære situation. Forældrene får en folder, der beskriver de opmærksomhedspunkter, som er vigtige at tænke ind, når de står midt i en skilsmisse

Forældrebestyrelsen har været med til at bestemme "overskrifterne" på de enkelte læreplanstemaer, som personalet så har arbejdet videre med. Forældrebestyrelsen bliver løbende orienteret om det pædagogiske arbejde i børnehaven. F.eks. har vi et fast pkt. på dagsordenen – Pædagogens 5 min. – hvor vi beskriver en tematik, og hvordan vi arbejder med det.

I forbindelse med Udvikling i fællesskaber fik vi udarbejdet Principper for et stærkt forældresamarbejde. Her blev der sat initiativer i gang, som er blevet implementeret. Den nye forældrebestyrelse skal have pkt. på dagsordenen mht. nye initiativer. Vi er begyndt at inddrage forældre til at være ekstra hænder, f.eks. når vi er på tur, har kaffedag, bage til forskellige arrangementer. Forældrene hjælper med det praktiske, mens personalet kan koncentrere sig om det pædagogiske arbejde omkring børnene.

Børnesyn

Vi er nået et godt stykke med det at tænke Børnesyn ind i vores pædagogiske overvejelser og tilgang til mennesket. Vi øver fortsat, og vi holder hinanden på sporet i forhold til vores beskrivelser og omtaler. Det giver refleksioner hos den enkelte medarbejder, når der er en anden, der siger, om det kan siges på en anden måde. Vi har meget fokus på den kontekst, som barnet er i, hvilke ressourcer har barnet, hvilke fællesskaber er barnet i og ikke mindst, hvordan er min relation til barnet. Bevidstheden om, hvornår det er lykket, og hvornår tilgangen kunne være anderledes og bedre, er der hos alle, så det er godt på vej til at blive implementeret. Det er implementeret i vores skriftlighed. Det er den respons, vi får fra f.eks. PPR, når vi laver indstillinger dertil.

Vi holder gryden i kog bl.a. når vi får nye studerende/nye medarbejdere, så er det en del af introduktionen til det at arbejde i vores børnehave. I forhold til de studerende er det et emne til vejledningen, hvor der drøftes teorier, som ligger bag og drøftes eksempler fra hverdagen.

Børneperspektiv

Vi har fokus på barnets stemme i vores pædagogiske praksis. Vi har f.eks. interviewet børn i forbindelser med vores evalueringer – f.eks. evaluering af læreplanstemaer. Interviewet har handlet om børnenes oplevelse af en proces/aktivitet. Hvilken læring kan de selv beskrive? Vi har fået 3 årige til at fortælle en bamse, hvor de kunne lide at lege – og efter følgende brugt det i at ændre/justere/indrette forskellige læringsmiljøer/legenicher. Vi har fulgt barnets spor i aktiviteter og fulgt barnets initiativer i stedet for at følge den plan, vi som voksne har. Et eksempel: En dreng er meget optaget af at fortælle om, at han har været ude at køre i en mælke-tankbil. I stedet for den

oprindelige rim/remse inden spising, snakker vi om tankbilen, og den voksne spørger ham, om han ved, hvor mange liter mælk, der kan være i tankbilen. Det vil han få sin far til at spørge manden om. Børn og voksne gætter på, hvor mange liter, vi hver især tror, der kan være, og det skrives ned. Næste dag kan drengen fortælle, at far har haft ringet til manden og han har fortalt, at der kan være 38.000 l.

Dannelse

Vi føler, at vi altid har arbejdet med dannelse i vores pædagogiske virke. Med den nye dagtilbudslov er det vigtig, at vi har bevidstheden om, hvornår der arbejdes med dannelse og italesætte og beskrive det. I samværret med andre arbejdes der med de sociale spilleregler, vi taler om normer, og i dagligdagen oplever børnene, at deres stemme har betydning, og de oplever demokratiske processer.

F.eks. alle får lov at lave en kreativ aktivitet, men alle kan ikke være de første, der deltager.

Ovenstående er fundamentet i vores pædagogiske arbejde, så det vil være en grundlæggende del af vores tilgang til at arbejde med de læringsmål, som vi har sat os. Vi mener, at denne tilgang understøtter alle børn, også børn i udsatte positioner

3. LÆRINGSMILJØ

Jf. dagtilbudsloven er lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet. Hermed forstås, at det pædagogiske personale og ledelsen løbende forholder sig reflektivt til, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Selvevaluering af arbejdet med læreplaner.

Hvad gav selvevalueringen af viden omkring jeres pædagogiske praksis ud fra den pædagogiske læreplan?

Generelt er vi godt med. Men vi får øje på nogle områder, som vi kan have mere fokus på

Ang. inddrage børn i rutiner – Med udgangspunkt i Ole Henrik Hansens besøg i forbindelse med ”Høj kvalitet i Dagtilbud” er det allerede bestemt, at vi i det nye år vil have fokus på måltidet/regler mht. mere inddragelse af børnene.

Ang. børn som medskabere - Fremadrettet vil vi inddrage de digitale værktøjer mere i det pædagogiske arbejde. Vi vil bruge dem i læringsmiljøer - i det undersøgende perspektiv – i børneperspektiv, hvad er det børnene er optaget af, f.eks. ved at børnene tager billeder. Vi vil være bevidste om at snakke med børnene om de sociale og etiske aspekter, som der er i det f.eks. at tage billeder af hinanden

Ang. børn som fortællere – en undren over, at besvarelsen er som den er, i forhold til at vi har anvendt børneinterview, og har arbejdet med Barnets Stemme

Ang. arbejdet med de brede læringsprocesser – det er et pkt. som vi fremadrettet skal blive mere bevidst om. Vi skal øve os i at få beskrevet/italesat, hvad der sker i de forskellige læringsmiljøer og læringsprocesser.

Ang. at følge barnets spor – de voksne skal øve sig mere i og være bevidste om – at slippe kontrollen og bruge Pyt-knappen noget mere. Vi ser, at når det lykkes, er det en god proces med læring, og initiativer og nysgerrighed, som forfølges

Ang. evaluering – det er nyt for os at evaluere på denne måde. Vi er sikre på, at det vil der blive arbejdet mere med fremadrettet – både i institutionen og på hele dagtilbudsområdet. Vi skal have mere fokus på de forskellige læringsmiljøer og deres betydning for læring, samt overvejelser om, hvad der eventuelt skal justeres/forandres.

Evalueringskultur

Jf. den nye dagtilbudslov skal den enkelte institution opbygge en evalueringskultur med kontinuerlige og strukturerede refleksioner over hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børnegruppens trivsel, læring og dannelse.

Hvordan arbejder I med evaluering?

I vores arbejde med evaluering anvender vi SMTTE-model, PA-analyse og "Bikubemodell"

"Bikubemodell" viser, hvordan de 6 læreplanstemaer er i spil i forhold til en aktivitet eller en proces.

I vores planlægning, f.eks. på stuemøder, sættes der mål for, hvad vi gerne vil nå i processen eller aktiviteten. Efterfølgende reflekteres over, om vi nåede det mål, vi satte os, og om der er ændringer/justeringer, som vi vil tage med os fremadrettet.

Der vurderes fra gang til gang, hvilken evalueringsredskab vi anvender.

Fremadrettet skal vi have mere fokus på, hvordan de forskellige pædagogiske læringsmiljøer lever op til vores mål. Vi skal udvide vores evalueringskultur – vi øver os.

Dokumentation

Dagtilbuddet skal lave en løbende pædagogiske dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Hvordan dokumenterer I sammenhængen mellem læringsmiljø og børnenes læring?

Vi bruger foto – udstilling - "bikubemodell" – og nogle gange børneinterview.

F.eks. ved rødbedesyltningen brugte vi foto som dokumentation. Her kunne børn og forældre se, at de enkelte børn deltog i processen – og alle fik et glas rødbeder med hjem

F.eks. ved fremstilling af forskellige typer juletræer lavede vi udstilling ved at lave et landskab med de forskellige juletræer. Samtidig anvendte vi "bikubemodell" til at tydeliggøre, at i denne aktivitet har vi været rundt omkring disse læreplanstemaer.

F.eks. i forbindelse med Barnets Stemme er børn blev interviewet, for derigennem at følge barnets spor (indkøbsønsker og aktiviteter på legepladsen)

Fremadrettet skal vi have et mere bevidst fokus på sammenhængen med læringsmiljøer og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse

PROJEKT HØJ KVALITET I DAGTILBUD

I 2017 og 2018 samarbejder vi med Lektor ph.d. Ole Henrik Hansen fra Aarhus Universitet om *Høj kvalitet i dagtilbud*. Ole laver kompetenceudvikling med ledere og medarbejdere, og observerer og giver sparring i den konkrete praksis i hver enkelt institution. Formålet med projektet er

- Styrke medarbejdernes kompetencer i praksis
- Styrke den didaktiske tænkning
- Sætte læring på dagsordenen
- Synliggørelse af læring

Hvilke fokusområder og indsatser har I haft i samarbejde med Ole Henrik Hansen?

Vi har brugt Ole Henriks besøg med:

- Dialog om egen praksis i børnehaven, og leders tilgang til den faglige ledelse
- Iagttagelser ud fra et bestemt perspektiv – tilbagemelding – og leder og personalet følger op på det efterfølgende og justerer på praksis, hvis det giver bedre mening
- En stue har haft dialog med Ole Henrik ud fra iagttagelser på deres stue
- Vi har fået fokus på overgange f.eks. fra en aktivitet til at vi skal spise madpakker. Vi oplevede megen uro. På en stue har personalet justeret deres praksis. De voksne har aftalt, hvem der gør hvad, de forbereder og inddrager børnene mere, er bevidste om deres egen placering i denne sammenhæng. Dette har været med til, at der er mere ro omkring dette skift, børnene kender de nye rutiner, og alle børn er trygge og kan være klar til at spise madpakker uden store konflikter.
- Dialog omkring litteraturen til de 6 undervisningsdage

Har det ændret jeres praksis og på hvilken måde?

- Ændret praksis i forbindelse med spisning/de voksnes placering
- Opmærksomhedspunkter omkring de mange overgange i løbet af dagen – meget mere italesættelse, forberedelse og sætte rammer for, det næste der skal ske - så de enkelte børn ved, hvad de skal.
- Ændring i de pædagogiske drøftelser på personalemøder, hvor teorierne fra undervisningen bliver brugt i forskellige sammenhænge i f.eks. beskrivelsen af et barn eller i planlægningen af det pædagogiske arbejde. Fagligheden er styrket, og der er en

pædagogisk bevidsthed om sammenhængen mellem teori og praksis. "Pyt-knappen" er kommet mere med

Næste step er:

- Vi vil have fokus på rammer omkring måltidet
- Vi vil have fokus på regler

LOKALT FOKUS

Hvad er I pt særligt optaget af (i den pædagogiske praksis) i institutionen?

Vi har være optaget af

Projekt Barnets Stemme: Her har vi haft fokus på drengeaktiviteter og indretningen af legemiljøer. Vi havde Margit Nielsen – underviser fra UCN med i projektet, hvor vi bl.a. arbejdede med modellen om aktionslæring. Her ville vi inddrage Barnets Stemme i disse forløb. Personalet lavede to aktionslæringsprojekter

1. Drengeaktiviteter. Her blev drengene på en stue interviewet om, hvad de kunne tænke sig af aktiviteter ud fra planlagte spørgsmål. Der blev bl.a. købt nyt legetøj, nogle gange blev gruppen delt op i drengegruppe og pigegruppe, og aktiviteterne tilrettelagt derefter. F.eks. var der en lille drengegruppe, som pendlede fra den ene leg til den anden, uden at kunne fordybe sig, og flere gange nåede de at blande sig i og ødelægge lege og initiativer for de andre børn. Pædagogen ville gerne ændre dette mønster, og målet var, at ved at inddrage dem i valget af aktivitet, at de derved fik interesse i at fordybe sig i en leg og blive i legen. Her talte pædagogen med disse drenge om, hvad de kunne tænke sig og pædagogen fulgte deres spor, og var deltagende i de lege, som de foreslog. Vi så tegn på læring. Børnene efterlyste tid til legen igen, pædagogen kunne relatere til oplevelsen og sige, at du var så god til at koncentrere dig i legen i går, nu skal vi prøve at være her i denne aktivitet på den samme gode måde. Når de øvrige medarbejdere spurgte drengene, kunne de fortælle, at de havde været med til at bestemme, at de skulle lave denne aktivitet. Efterfølgende guidede vi fortsat børnene i, f.eks. tidsperspektivet i en leg/aktivitet. Drengene italesatte, at det var rart at den voksne "vil være med" – efterfølgende skulle der skabes en balance/forståelse for, at det ikke var sådan i alle situationer. Her opstod en ny læringsproces.
2. Indretning af legemiljøer indendørs. En gruppe 3 årige og en gruppe 4 årige skulle fortælle til en bamse, mens de gik rundt i institutionen, hvor de godt kunne lide at lege, hvad de gerne ville lege med, og hvad de savnede at kunne lege med. Personalet fik information fra et børneperspektiv og det var en meget positiv oplevelse at se, at børnene gik rundt i børnehaven og fortalte om deres ønsker. Efterfølgende tog personalet udgangspunkt i børnenes tilsagn og det medførte bl.a. nye indkøb, en omrokering af de populære legemiljøer – lave flere legemiljøer af samme karakter i en periode, indrette nye legemiljøer. Børnene har fulgt processen, og når fragtmænd kom med det nye legetøj, var børnene med til at pakke det ud, og de var bevidste om, at de havde været med til at bestemme, at lige netop dette legetøj var blevet købt. Ved at ændre, justere og lave nye legemiljøer har givet børnene flere muligheder for at finde og vælge et sted, hvor legen kan foregå. Der er ikke så mange konflikter og kamp om det samme legested, da der er flere andre muligheder.

Lønsumsstyring: Problematikken omkring lønsumsstyring/få personaleressourcer har fyldt og fylder meget i vores hverdag i børnehaven. Denne politiske beslutning sætter sit præg på de muligheder og rammer for, hvordan vi kan udføre pædagogisk praksis. Leder, forældrebestyrelsen og personalet har gjort både forvaltningen og politikerne opmærksomme på vores dilemma. Vi er glade for, at problematikken nu er på dagsordenen. Vi fornemmer, at det er blevet tydeliggjort, at nogle institutioner har svære betingelser for at udføre det pædagogiske arbejde/ledelse, som lovgivningen kræver. Men... vi gør det bedste vi kan, for at børnene i Klokkeholm Børnehave er trygge, trives og der sker udvikling og læring. Vi er meget omstillingsparat. Det udøver vi hver eneste dag, og vi ser muligheder og er ideskabende i forhold til den ressource, vi har. Vi sætter realistiske mål. "Vi sætter overliggeren på rette sted hver dag" Vi er bevidste om, at det giver energi, når vi har en god oplevelse af, at på trods af, at ressourcerne er som de er, så nåede vi det og det. Denne energi bruges så til at nå endnu et skridt videre næste dag.

Hvad vil vi fremadrettet arbejde med

- **Barnets Stemme**
Vi er ikke færdige med at inddrage Barnets Stemme i den pædagogiske praksis. Det vil fortsat være på vores dagsorden. Vi vil inddrage Barnets Stemme i vores forskellige konkrete initiativer i de forskellige læreplanstemaer.
- **Drengaktiviteter**
Vi vil fortsat have fokus på det og udvikle vores pædagogiske praksis. Vi er bevidste om, at vi er en kvindearbejdsplads, og det fordrer, at vi er bevidste om at skabe flere læringsrum, som drengene vil være mere optagede af og inspireret til at benytte. Vi har planer om f.eks. at få lavet en form for udeværksted, og det har forældrebestyrelsen vist stor interesse i at være med til at etablere.
- **Videreudvikle "skoven"** – en del af legepladsen, hvor vi har skabt nye legemiljøer for at udfordre børnene på andre måder end på den øvrige del af legepladsen. Her er der skabt mulighed for at bygge huler, at klatre og lege/bygge med rafter, grene m.m. Denne del af legepladsen er "cykelfri" område. Vi har tanker om at få fif fra lokalsamfundet f.eks. inddrage en spejder, der kan vise børnene/vi voksne, hvordan en hule/tipi/telt kan bygges.

TEMATIKKER FRA TILSYNET – HVAD TOG VI MED OS FRA MØDET:

Hvad arbejdes der godt med

- At inddrage Barnets Stemme i den pædagogiske praksis
- Overgange fra børnehave til skole
- Overgange fra dagpleje til børnehave
- Overgange i dagligdagen – f.eks. fra en aktivitet → vi skal spise
- Inddragelse af forløbet "Høj kvalitet i dagtilbud" i vores pædagogiske praksis og i de pædagogiske dialoger (fra teori til punkt på dagsorden)
- Give info om og beskrivelse af dagligdagen i børnehaven mht. mål – foto af processen/aktiviteten – læreplanstemaer m.m.)
-

Hvor skal vi have et øget fokus

- Dokumentation af den pædagogiske praksis/PA -analyse. Hvordan er det vi arbejder med det?
- Gå mere i dybden med selvevaluering
- Have læringsmiljøer implementeret i vores dialog, beskrivelse og pædagogiske

FORVALTNINGENS KOMMENTARER:

Tilsynet er **godkendt** med følgende bemærkning

- De resterende fire læreplanstemaer færdiggøres senest 1. juli 2019